

2025

(November-December)

SANSKRIT

Paper: GEC-SAN-101

Scientific Elements in Sanskrit Literature

Time: 2½ Hours

Total Mark: 60

Pass marks: 18

(The figures in the right margin indicate full marks of the questions)

Section - A

(Scientific Elements in Sanskrit Literature)

Marks : 15

1. Give very short answers of the following: 1×2=2
তলত দিয়াবোৰৰ অতি চমু উত্তৰ দিয়াঁ :
a) From which root the word 'Veda' is derived?
'বেদ' শব্দ কোনটো ধাতুৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে?
b) Energy never destroys (True/False)
শক্তি কেতিয়াও ধ্বংস নহয় (শুদ্ধ/ অশুদ্ধ)
2. Write the name of four major Sulvasutras. 2
চাৰিখন প্ৰধান শুল্বসূত্ৰৰ নাম লিখা।
3. How many types of chemistry are there in Vedic Sanskrit Literature? What are they? Discuss in detail about the concept of chemical science found in vedic literature. 1+3=7=11
বৈদিক সংস্কৃত সাহিত্যত বসায়ন বিদ্যা কেই প্রকাৰৰ আৰু কি কি বৈদিক সাহিত্যত বসায়ন বিদ্যাৰ ধাৰণা কিদৰে প্ৰতিফলিত হৈছে আলোচনা কৰা।

Or/অথবা

What type of mathematical concept is found in Vedic mantras?
Write the concept of mathematics depicted in Vedic literature.

বৈদিক মন্ত্রত গণিতৰ ধাৰণা কিদৰে পোৱা যায়? বৈদিক সাহিত্যত প্ৰতিফলিত হোৱা গণিত শাস্ত্ৰৰ ধাৰণাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা।

Section - B

(Astromy in Post Vedic Sanskrit Literature)

Marks : 15

4. Give very short answers of the followings: $1 \times 2 = 2$
তলত দিয়াবোৰৰ অতি চমু উত্তৰ দিয়া :
a) Who composed Vedanga Jyotisha?
'বেদাংগ জ্যোতিষ' কোনে ৰচনা কৰিছিল?
b) Who was Vriddhagarga?
বৃদ্ধগাৰ্গ কোন আছিল?
5. Write short note on any two of the following: $4 \times 2 = 8$
তলত দিয়া যিকোনো দুটাৰ বিষয়ে চমু টোকা লিখা :
Aryabhatta, Varahmihira, Brahmagupta
আৰ্যভট্ট, বৰাহমিহিৰ, ব্ৰহ্মগুপ্ত
6. Write a short note on Bhaskaracarya as an astronomer. 5
জ্যোতিৰ্বিজ্ঞানী হিচাপে ভাস্কৰাচাৰ্যৰ বিষয়ে চমুটোকা লিখা।

Section - C

(Basic Principles of Āyurveda)

Marks : 15

7. Give very short answers of the followings: $1 \times 2 = 2$
তলত দিয়াবোৰৰ অতি চমু উত্তৰ দিয়া :
a) What is the meaning of the word 'Āyu'?'
'আয়ু' শব্দৰ অৰ্থ কি?
b) How many gunas are there in Āyurveda?
আয়ুৰ্বেদত গুণ কেই প্ৰকাৰৰ?
8. What is Tridosha in Āyurveda? Write the importance of Tridosha in balancing the human body. $1 \frac{1}{2} + 2 \frac{1}{2} = 4$

আয়ুৰ্বেদত 'ত্রিদোষ' কি? মানৱ শৰীৰৰ ভাবসাম্য বক্ষাত এই ত্ৰিদোষৰ গুৰুত্ব কি?

9. Write the name of the Saptadhātus in Āyurveda. Discuss briefly about the functions of Saptadhātus in Āyurveda. $3 \frac{1}{2} + 5 \frac{1}{2} = 9$
সপ্তধাতুসমূহৰ নাম লিখা। আয়ুৰ্বেদত সপ্তধাতুৰ কাৰ্যকাৰিতা সম্পৰ্কে চমুকৈ আলোচনা কৰা।

Section - D

(Plant Science in Sanskrit Literature)

Marks : 15

10. Give very short answers of the followings: $1 \times 2 = 2$
তলত দিয়াবোৰৰ অতি চমু উত্তৰ দিয়া :
a) Who was the author of 'Brihatsamhitā'.
'বৃহৎসংহিতা'ৰ ৰচক কোন আছিল?
b) Who was Surapāla.
সুৰপাল কোন আছিল?
11. What are the purposes of plantation as stated in 'Brihatsamhitā'?
What is the first step of preparing the soil for plantation? $2 + 2 = 4$
'বৃহৎসংহিতা'ত উল্লেখ কৰা অনুসৰি বৃক্ষৰোপণৰ উদ্দেশ্যসমূহ কি কি? বৃক্ষৰোপণৰ বাবে মাটি প্ৰস্তুতকৰণৰ প্ৰথম পদক্ষেপ কি লিখা।
12. Prepare a note on the importance of plantation as a pious activity in our ancient text 'Brihatsamhitā'. 5
প্ৰাচীন গ্ৰন্থ 'বৃহৎসংহিতা'ত বৃক্ষৰোপণক এক পবিত্ৰ কৰ্ম হিচাপে গুৰুত্ব দিয়াৰ বিষয়ে এটি টোকা প্ৰস্তুত কৰা।
13. Write on the treatment of the disseses of trees as stated in 'Brihatsamhitā'. 4
'বৃহৎসংহিতা'ত উল্লেখ থকা অনুসৰি বৃক্ষৰ ৰোগসমূহৰ চিকিৎসা সম্পৰ্কে লিখা।
